

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3367/2024. (X. 8.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Bfv.III.123/2022/11. számú végzése alaptörvény-ellenességének a megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A személyesen eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szól 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Indítványában a Kúria Bfv. III.123/2022/11. számú végzése alaptörvény-ellenességének a megállapítását és annak – a Budapest Környéki Törvényszék 7.B.26/2017/181. számú ítéletére és a Fővárosi Ítéltábla 5.Bf.72/2020/51. számú végzésére is kiterjedő hatályú – megsemmisítését kérte az Alaptörvény T) cikk (1) bekezdése, a VI. cikk (1) és (3) bekezdése, a VII. cikk (1) bekezdése, a IX. cikk (1) bekezdése, a XV. cikk (1) és (2) bekezdése, a XXIV. cikk (1) bekezdése, a XXVIII. cikk (1), (3), (4) és (7) bekezdése a 26. cikk (1) bekezdése és a 28. cikk sérelme miatt.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz benyújtására okot adó ügy lényege az abban eljáró bíróságok által megállapított tényállás, az általuk hozott döntések és az indítványozó által a beadványában előadottak alapján az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] A Budapest Környéki Törvényszék az indítványozót mint a bíróság előtt folyamatban volt büntetőeljárás I. rendű terheltjét emberölés vétsége miatt 1 év 6 hónapi fogházbüntetésre ítélte, melynek végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette. A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság végzésével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Az indítványozónak a jogerős végzés ellen benyújtott felülvizsgálati indítványa elbírálását követően a Kúria végzésében mind az elsőfokú ítéletet, mind a másodfokon hozott végzésnek az indítványozóra vonatkozó rendelkezései tekintetében a hatályában fenntartotta.
- [4] Az indítványozó és felesége – aki a büntetőügy II. rendű terheltje volt – 2012 februárjában született második gyermekénél, a büntetőügy sértettjénél 2012. december végén pontosan be nem határolható időpontban koponyaűri vérzés kezdődött a három alkalommal esedékessé vált K-vitaminpótlás elmaradása és az anya szervezetéből átkerült vitaminmennyiség elégtelensége miatt. Miután a gyermek állapota rohamosan romlott, őt rohammentővel kórházba szállították 2013. január 1-jén, ahol szakszerű orvosi ellátással, vérplazmával és K-vitamin adagolásával a vérzést megállították, majd a korábbi vérzés okán fellépő agyvizenyő okozta nyomás gyógyszeres kezelésére törekedtek, de a folyamat ekkor már visszafordíthatatlan és a gyermek élete menthetetlen volt. A koponyaűri nyomásfokozódás az agyállomány beékelődéséhez, keringési és légzési elégtelenséghez, végül 2013. január 8-án a gyermek halálához vezetett.
- [5] A Kúria az elsőfokú ítélet indokolásában ismertetett, továbbá a másodfokú bíróság által lefolytatott bizonyítás eredményének értékelésekor tett alábbi ténymegállapításokat tekintette a tényálláshoz – azaz az elbírált büncselekmény büntetőjogi megítélése körébe – tartozónak:
- [6] Az indítványozó és a II. rendű terhelt tudtak a születés előtt a K-vitamin adagolás szükségességének magyarázatáról, de azzal nem értettek egyet, jártak a házi gyermekorvosnál, aki a sértettet meg is vizsgálta, de sem tőle, sem a szülőktől nem kapott a gyermek vitaminkészítményt, a sértett a kórházba kerüléséig nem kapott K-vitamint, a sértettnél a K-vitaminérzékeny faktoroknál jelentkezett véralvadási probléma, ami „a megnyúlt, mérhetetlen INR értékhez vezetett.” Ez – állapították meg a bíróságok – azt jelzi, hogy a már kivérzett állapotban kórházba került gyermek emiatt volt életveszélyben, majd ennek következménye volt az agyödéma, a beékelődés és a halál. Miután a csecsemő nem kapott K-vitamint, az arra érzékeny faktorok szintézise nem megfelelően ment végbe, vére nem alvadt, és így az érfalából előtörő vérzés nem csillapodhatott, hanem az diffúz agyvérzéshez vezetett. A sértett halálának oka minden kétséget kizáróan megállapítható volt: az a K-vitaminhiányos állapot miatt bekövetkezett újszülöttkori vérzékenységre, az annak során kialakult kiterjedt koponyaűri vérzésre, majd a keringési és légzési elégtelenséghez vezető agyállományi beékelődésre vezethető vissza. A halál oka közvetlenül a kiterjedt agyvérzés volt – állapították meg a bíróságok –, míg az azt kiváltó K-vitaminhiányos állapotban több tényező, így az újszülött születéskori alacsony alvadási faktorszintje, az anya téli időszak miatti

K-vitaminhiányos diétája, és a K-vitamin művi pótlásának elmaradása játszhattak szerepet. A K-vitaminpótlás elmaradása és a halál között ily módon közvetett oksági összefüggés állapítható meg. „Tényszerűen megállapítható volt, hogy kk. [...] sértett halálát közvetlenül K-vitaminhiány következtében fellépő kiterjedt agyvérzés, és emiatt a keringési és légzési rendszer összeomlása okozta”, ugyanakkor a vitaminpótlás elmaradása szükségszerű halálloki szerepet játszott, hiszen az akár egyetlen alkalommal történő pótlás már önmagában is megmenthette volna a sértett életét – állapította meg a Kúria végzése.

- [7] Ezt követően a Kúria az indítványozó által támadott végzése szerinti döntését mintegy 13 oldalon keresztül indokolta meg, az alábbiak szerint. Elsőként a Kúria azt a kérdést vizsgálta, hogy az indítványozó tényállásban írt magatartása akaratlagos mulasztásnak tekinthető-e, szülőként terhelte-e, és ha igen, milyen jogi kötelezettség az újszülött gyermeke egészségének megóvása, ellátása körében. A vonatkozó nemzetközi egyezmények, az Alaptörvény, az ügyben releváns hazai törvények részletes bemutatása és elemzése eredményeként a Kúria megállapította, hogy az indítványozót mint a sértett szülőjét gyermeke vonatkozásában objektív gondossági kötelezettség terhelte. Ehhez képest megállapítható volt, hogy – utal rá a Kúria egyebek mellett – az indítványozó igyekezett gyermekeit távoltartani a magyar egészségügyi ellátástól, és csak szükség esetén, ha az elkerülhetetlen volt, fordult bizalmatlansága miatt orvoshoz, a védőnői szolgálatot is visszautasította, és meg volt győződve arról, hogy ő maga jobban tudja, hogy mely, akár kötelezően előírt eljárás szolgálja, vagy éppen károsítja az egészséget. E szerint a szülőknél már a gyermek születése előtt határozott elképzelésük volt, hogy a mesterséges K-vitaminra nem lesz szüksége az újszülöttnél, mivel az anya szervezetéből – a méhlepényből illetve az anyatejes táplálás során – elegendő mennyiségű vitamin jut a gyermek szervezetébe természetes úton. A fenti jogi normák mellett a Kúria ebben a körben felhívja az Egészségügyi Minisztérium által kiadott, „Az egészséges csecsemő táplálásáról” szóló szakmai protokollt is, amely tartalmazza, hogy „minden érett újszülött kapjon 2 mg K-vitamint per os, majd 1 hét múlva 2 mg-ot. A kizárólagosan szoptatott csecsemők további havi 2 mg-ot kapjanak”, és ennek szükségességét a protokoll meg is indokolja. Ennek ellenére – állapította meg a Kúria – az indítványozó és a II. rendű terhelt azért utasították vissza a K-vitamin beadását, és azért nem adták be maguk sem, mert – bár ismerték az orvostudomány ezzel kapcsolatos álláspontját – azt helytelennek minősítették, szerintük ugyanis a szintetikus, művi vitaminpótlás természetellenes, sőt egyenesen káros a csecsemő egészségére: az indítványozó tehát „pontosan tudta, hogy mi az orvostudomány álláspontja a K-vitaminpótlásról, de azzal nem értett egyet”, ezért is választottak intézményen kívüli szülést.
- [8] A kúriai végzés indokolása a következőkben a szülő önrendelkezési jogának terjedelmét vizsgálta. A vonatkozó nemzetközi egyezmények, az Alaptörvény és a releváns alkotmánybírósági döntések alapján megállapította, hogy a szülő gyermeknevelést övező szabadsága nem vezethet oda, hogy az orvostudományban uralkodó felfogásokkal ellentétes magatartást tanúsítva döntésével „visszafordíthatatlan veszélynek, végső soron halálnak tegye ki gyermekét”. A konkrét ügyre vetítve a Kúria kifejtette, hogy az indítványozó a gyermeke számára „az orvos-szakmai protokoll szerint előírt K-vitaminpótlás megakadályozásával nem csupán távoli, általános, absztrakt veszélyhelyzetet idézett elő, hanem az irányadó tényállásban írtak szerint vérzékenység bekövetkezésével halálos eredményben megnyilvánuló konkrét következményt.”
- [9] A kúriai döntés az ügy lényegeként jelöli meg azt a tényt, hogy a gyermek egészségesen született, életét pedig akár egyetlen alkalommal történő K-vitaminpótlás önmagában is megmenthette volna, ebből következően az indítványozó tényállásszerű magatartása olyan akaratlagos mulasztásnak minősül, amely jogi kötelezettségekkel áll szemben, tehát mulasztásnak tekintendő.
- [10] Az indítványozó magatartása alanyi oldalának vizsgálata eredményeként a végzés indokolása részletes argumentációt követően megállapítja, hogy az indítványozó nem tett meg minden tőle elvárható annak érdekében, hogy újszülött gyermeke életét védje, azaz nem fejtette ki azt a gondosságot, amelyre szülőként kötelezve volt, és amely tőle adott tények és körülmények mellett elvárható volt. A Kúria nem találta alaposnak, azaz az ismert tényekkel ellentétesnek ítélte az indítványozó arra vonatkozó állításait ebben a körben, miszerint nem ismerte az újszülöttek esetében a K-vitaminpótlás szükségességét és erre nézve nem kapott senkitől elégséges és megfelelő tájékoztatást. A végzés szerint az indítványozó „a helytelen, a K-vitaminnal kapcsolatos meggyőződése révén éppen a tőle elvárható figyelmet és körültekintést mulasztotta el, amikor elutasította a K-vitaminpótlást. A kellő figyelem és körültekintés hiánya miatt nem látta előre magatartása lehetséges következményét, gyermeke halála bekövetkezésének lehetőségét”, ekként az indítványozó bűnössége az irányadó jogerős tényállás szerint a rá gondolás hiányában állapítható meg. Ez a tény alapozza meg az indítványozó büntetőjogi felelősségét – állapította meg a Kúria.
- [11] Végezetül a Kúria végzése indokolásában kitért arra is, hogy az indítványozó felülvizsgálati indítványában a tényállás megalapozottságát is vitatta, kifogásolta a bizonyítás a bizonyítékok értékelését, ezért egy alapjában eltérő tényállás megállapítását szorgalmazta. Mindezekre azonban – mutat rá a kúriai végzés – felülvizsgálati eljárásban a vonatkozó törvényi rendelkezés értelmében már nincs lehetőség.

- [12] Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz a főtktár hiánypótlásra történő felhívását követően kiegészített alkotmányjogi panaszával. Ebben – lényegében megismételve a Kúriához benyújtott felülvizsgálati kérelmében foglaltakat – mindenekelőtt előadta, hogy álláspontja szerint az ügyben lefolytatott büntető-eljárásnak hiányzott a jogalapja, mivel az törvényes vád nélkül zajlott le, a vád tárgyává tett magatartás nem bűncselekmény, nem történt meg a halál okának megfelelő kivizsgálása, ekként a vádat feltételezésekre alapították, az orvosok „kimosdatása” érdekében a szülőket hurcolták meg és ítélték el őt „egy valótlan, iratellenes tényállás kreálásával”.
- [13] Az indítványozó kiegészített panaszában a nyomozati eljárás, a bírósági eljárások és a bírói döntésekkel szembeni kifogásait és kritikáját hat pontba foglalva adta elő. Elsőként észrevételeivel, megállapításaival, törvényi rendelkezések, a nemzetközi orvosi szakirodalom idézésével azt az állítását igyekezett alátámasztani, miszerint őt nem bűncselekmény miatt ítélték el, mivel véleménye szerint a művi K-vitamin nem adagolása nem minősül bűncselekménynek, az nem tartozik a szülői kötelezettségek körébe, éppen ellenkezőleg: az önrendelkezés körébe tartozó kérdés. A bíróságok tehát – állítja az indítványozó – „a törvényi rendelkezést is a feje tetejére állították, és az önrendelkezési jogot összecsérték a büntetőjogi felelősség intézményével”. Meglátása szerint az elsőfokon eljáró bíróság a helyett hogy megszüntette volna az eljárást, törvényes vád nélkül lefolytatta azt, és – hogy tévedése ne derüljön ki –, „meghamisította a törvényt”, „iratellenes történelmi tényállással bástyázta körbe döntését”, és ezzel „sikeresen megvezette a másod-, és harmadfokú bíróságot is”. Az indítványozó ebben a körben előadja azt is, hogy megítélése szerint a döntés a diszkrimináció tilalmába is ütközik amiatt, hogy fordított esetben – amennyiben a művi K-vitamin beadása miatti allergiás reakció okozta volna a csecsemő halálát –, a bíróság azt mondta volna ki, hogy a szülők ezt nem láthatták előre, holott a készítmény betegtájékoztatójában a halálos mellékhatás lehetősége fel van tüntetve.
- [14] Az indítványozó következő alapjogsérelmeként azt jelöli meg, hogy „kötelezettségzegés nélkül nincs mulasztás”, és alapvetően azt vitatja, hogy neki bármilyen tevési kötelezettsége lett volna a K-vitaminpótlás tekintetében, ezzel szemben – nézete szerint – a pótlás a szabad választás körébe tartozik, ezért mulasztásról sem lehet szó. Ebben a körben az indítványozó részletesen kifejti az önrendelkezési jogra és az egészségügyi ellátás visszautasításának jogára vonatkozó nézeteit. Ezekben a kérdésekben szerinte a bíróság azzal sértette meg a tisztességes eljárás alapjogát, hogy „nem a hatályos törvények alapján járt el, hanem a saját alapjog-ellenes...korlátolt...gondolkodásának rendelte alá a büntetőeljárást”, és indokolási kötelezettségének sem tett eleget. Alapjogsértőnek látja az indítványozó a Kúria arra irányuló „igyekezetét is”, „amellyel hosszú oldalakon keresztül sző” számára „követhetetlen magasroptú okfejtést”, amellyel a K-vitamin nem adagolást az élettől való megfosztásként definiálja, ahelyett hogy megindokolta volna, hogy az önrendelkezési jog körébe tartozó kérdést miért tekinti bűncselekménynek.
- [15] Az indítványozó – ezzel kapcsolatosan – megfogalmazza azt a meggyőződését is, hogy gyermeke halálát „egymásra rakódott orvosi műhibák sorozata” okozta, amely kérdésben a nyomozószervek nem voltak hajlandók vizsgálgódní, és amit „cinkos módon elhallgatnak a panaszolt bírósági végzések is”. Az indítványozó vitatja és kritikával illeti a Kúriának az egészségügyi önrendelkezésre vonatkozó törvényi rendelkezések értelmezését és ügyében való alkalmazását, valótlanágnak és „iratellenes bírói fantáziálásnak” minősíti továbbá azt a bírói megállapítást, hogy ő megtagadta volna a K-vitamin beadását gyermeke részére. Sajnálattal állapítja meg az indítványozó, hogy megítélése szerint „az eljáró bírák egyike sincs tisztában az egészségügyi önrendelkezési jog intézményével, azt egyszerűen nem értik”. Véleménye szerint a Kúria mind a hatályos törvények, mind a tények figyelmen kívül hagyásával tartotta fenn hatályában az első-, és másodfokú döntéseket, holott azok megsemmisítése „törvényi kötelezettsége lett volna”, emiatt a bíróságok iratellenes tényállásra alapították elmarasztalásukat. Állítása szerint a bíróságok az ügyben nem az objektív bizonyítékokat vették figyelembe. A bíróságok „csúsztatással” olyan színben tüntették fel az indítványozó véleménye szerint a szülőket, mintha egy tudományos evidenciát kérdőjeleztek volna meg, holott – állítása szerint – a tudomány sem egységes a K-vitamin kérdésében.
- [16] Alapjogsértőnek tartja az indítványozó azt is, hogy az elsőfokú eljárásban három közös védőt is kizárt bíróság érdekkellentétre hivatkozással, indokolási kötelezettségének azonban nem tett eleget, azt a másodfokon eljáró bíróság ugyan pótolta, de számára megkérdőjelezhető és általa cáfolható érvekkel.
- [17] A következő alapjogsértésként határozza meg az indítványozó, hogy vele szemben a bíróságok bűnössége hiányában hoztak marasztaló döntéseket. Ezzel összefüggésben rámutat ismételtén arra, hogy az orvostudomány álláspontja nem egyértelmű a K-vitaminpótlás kérdésben – amelyet az anyatejre vonatkozó tankönyvi és közleményi utalással támaszt alá –, ez alapján pedig hangot ad abbéli meggyőződésének, hogy a K-vitamin nem adagolása „felvállalható felelős, tudatos döntésként is”, tehát – összegzi álláspontját az indítványozó – „nincs sem elkövetési magatartás, sem bűncselekmény, sem bűnösség”.
- [18] További alapjogsértésként értékeli az indítványozó azt is, hogy a halál okának – általa állított – tisztázatlansága miatt „hiányzik az okozati összefüggés is”, ezzel szemben alapos vizsgálat esetén „orvosi műhibák sorozata lett

volna igazolható”, de az általa csatolt orvosi szakvéleményt – amely a vérzést traumás eredetűnek, az orvosi ellátás idején keletkezettnek minősíti – a bíróság nem vette figyelembe. Az indítványozó meglátása szerint ügyében a bíróság az ártatlanság véelme helyett a bűnösség véelmét alkalmazta.

- [19] Végezetül alapjogsértőnek tartja az indítványozó az ügyben a bíróságok részéről a felelősség jogellenes áthárítását is, hiszen az egészségügyi ellátásra vonatkozó előírások, irányelvek nem a szülők, hanem az orvosok és az egészségügyi dolgozók kötelezettségeit fogalmazzák meg, így azok elmulasztását, be nem tartását legfeljebb rajtuk lehetne számon kérni. Meglátása szerint a hátrányos megkülönböztetés tilalmából következik, hogy „azt is megilleti a törvényben garantált teljes körű, megtévesztéstől, fenyegetéstől mentes tájékoztatás, akiről utóbb a bíróság azt vélelmezi, hogy jobban tudja azt az orvosnál”.
- [20] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenképp azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [21] 3.1. Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőn belül nyújtotta be alkotmányjogi panaszát. A további rendes jogorvoslattal már nem támadható kúriai végzés az eljárást befejező érdemi döntésnek minősül, így alkotmányjogi panasszal támadható. Az indítványozó az alkotmányjogi panasz benyújtásához szükséges indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége – mint a támadott végzéssel lezárt eljárás I. rendű terheltjének – megállapítható.
- [22] 3.2. Az alkotmányjogi panaszban megfogalmazott kérelem a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeknek csak részben tesz eleget. Tartalmazza ugyanis a) azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza [Abtv. 27. §]; b) az eljárás kezdeményezésének indokait (a bíróságok eljárása és döntései alapvető jogai sérelmét okozták); c) az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírósági döntéseket; d) az Alaptörvény indítványozó által sérülni vélt rendelkezéseit; e) a XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírósági döntés az indítványozó álláspontja szerint miért ellentétes az Alaptörvény általa megjelölt rendelkezésével; f) kifejezett kérelmet a tekintetben, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott kúriai döntés alaptörvény-ellenességét és semmisítse azt meg a jogerős végzésre is kiterjedő hatállyal.
- [23] 3.3. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja alapján alkotmányjogi panaszt csak az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmére lehet alapozni. Az indítványozó ugyanakkor az Alaptörvény bírói döntések által megsértett rendelkezéseként a T) cikk (1) bekezdését, a 26. cikk (1) bekezdését és a 28. cikkét is megjelölte. Ugyanakkor a szóban forgó alaptörvényi rendelkezések egyike sem az indítványozó alapjogára vonatkozik: a T) cikk a jogforrásokról, a jogforrási hierarchiáról, a 26. cikk (1) bekezdése a bírói függetlenségről, míg a 28. cikk a bírók számára figyelembe veendő értelmezési alapelvekről rendelkezik, ekként az alkotmányjogi panasz ezen elemeiben nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerinti feltételt.
- [24] 3.4. Az Abtv. 52. § (1) bekezdés értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja értelmében a kérelem akkor határozott, ha egyértelmű indokolást tartalmaz arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért és mennyiben ellentétes az Alaptörvény indítványban megjelölt rendelkezéseivel.
- [25] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogilag értékelhető érveléssel nem fejtette ki, hogy meglátása szerint mi és mennyiben okozza az Alaptörvény VI. cikk (1) és (3) bekezdéseinek, a VII. cikk (1) bekezdésének, a IX. cikk (1) bekezdésének a XV. cikk (1) és (2) bekezdéseinek a XXIV. cikk (1) bekezdésének, valamint a XXVIII. cikk (3), (4) és (7) bekezdéseinek általa állított sérelmét. A megsérteni vélt alaptörvényi rendelkezések sérelmének állítása önmagában nem alapozza meg az alkotmányossági vizsgálatot, ehhez az is szükséges, hogy az indítványozó bemutassa a támadott bírói döntés és a megjelölt alaptörvényi rendelkezés tartalma közti ellentétet, azaz a támadott döntés által okozott alapjogi sérelmet. Az indítványozó érvelése azonban a fentiekben felsorolt egyik – általa megsértettnek vélt – alapjog esetében sem veszi figyelembe azok Alkotmánybíróság által kibontott alkotmányos tartalmát, és nem azokhoz viszonyítja, nem azokkal veti össze a sérelmezett egyedi döntést.
- [26] Az Alkotmánybíróság ezért megállapította, hogy alkotmányossági összefüggéseket bemutató, érdemi vizsgálatot megalapozó indokolást a fent hivatkozott alapjogok tekintetében az indítvány nem tartalmaz, így – az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint – alkotmányjogilag értékelhető indokolás hiányában ezek az indít-

ványelemek nem felelnek meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontja szerinti követelményeknek, és ekként nem alkalmasak az érdemi elbírálásra (lásd például: 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]; 3161/2020. (V. 21.) AB végzés, Indokolás [23]).

- [27] 4. Az Abtv. a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az egyéb törvényi feltételeknek megfelelő alkotmányjogi panasz alapvető alkotmányjogi kérdést vessen fel vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre utaljon. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [28] 4.1. Az Alkotmánybíróság az első törvényi feltétellel kapcsolatosan – alapvető alkotmányjogi kérdés felvetése az indítványban – emlékeztet arra, hogy a testületnek részletesen kimunkált és következetesen alkalmazott gyakorlata van az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése tartalmát illetően. Jelen ügyben és a beadványban előadott indítványozói érvelés ehhez képest nem vet fel olyan új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokoltá tenné.
- [29] 4.2. Az Alkotmánybíróság másrészt – a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség bemutatására való utalás elvárásával kapcsolatosan – jelen ügy kapcsán is hangsúlyozza, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírói szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” [3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]]. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja [3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]]. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert követelményrendszer érvényesülését garantálja.
- [30] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt, a tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő alapjoga sérelmét abban jelölte meg több helyen is beadványában, hogy az ügyében meghozott bírói döntések indokolása hibás, hiányos, általa vitatott és megkérdőjelezett érveket tartalmaznak a hozott döntések alátámasztásaként.
- [31] Az indítványozó sérelme megalapozásaként előadott indokai kapcsán az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és érvek helyességét és megalapozottságát, mint ahogyan azt sem, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárás során feltárt bizonyítékokat és az ezen alapuló érveket, és azt sem vizsgálja, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz [3198/2019. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [11]; 3065/2016. (IV. 11.) AB határozat, Indokolás [36]]. Az Alkotmánybíróság egy másik döntésében kifejtette azt is, hogy az „Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében egy processzuális alapjogot tartalmaz, amely elsősorban a bírósági eljárással szemben támasztott eljárási garanciák rendszerét jelenti” [3381/2018. (VI. 8.) AB határozat, Indokolás [42]]. A testület ugyanakkor nem zárta ki annak lehetőségét, hogy a *contra legem* jogalkalmazás kivételes esetben, a bírói jogértelmezés kirívó – alapjogi relevanciát elérő – hibája miatt a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmének a megállapíthatóságára vezessen. Mindazonáltal még az esetlegesen *contra legem* jogértelmezés és jogalkalmazás sem alapozza meg önmagában az alkotmányellenességet, tehát a pusztán a jogértelmezés hibájára alapított alkotmányjogi panaszt – a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben – az Alkotmánybíróság nem vizsgálja [20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [21]–[29]; 3295/2019. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [37]–[40]].
- [32] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is irányadónak tekinti azt a korábbi megállapítását is, miszerint „[s]em a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság bírósági szervezet feletti szuperbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszerre magában hordozza” [3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]–[15]].
- [33] Az Alkotmánybíróság a jelen ügy vizsgálata során tekintettel volt és figyelembe vette a bíróságok bizonyítékértékelési tevékenységével összefüggésben a korábbiakban kifejtett álláspontját is. Így a testület már a 30/2014. (IX. 30.) AB határozatában is kiemelte, hogy a bizonyítékok mérlegelése (felülmérlegelése) olyan, a bizonyítás körébe tartozó eljárási cselekmény, amelynek alanya kizárólag a bíróság, azaz az eljáró bíró vagy bírák. Míg a bizonyítás körébe tartozó egyéb eljárási cselekmények (indítványozás, bizonyítási eszközök megvizsgálása) a felek aktív részvételével folynak, addig a mérlegelés a bíró tevékenysége [Indokolás [91]]. A testület több döntésében rámutatott arra is, hogy „[a]z Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése nem rögzít semmilyen elvárást a

bizonyítás rendszerét, szabályait illetően, beleértve azt is, hogy melyik jogorvoslati fórum mennyiben mérlegelheti (mérlegelheti felül) a bizonyítékokat {3104/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [17]; 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [83]; 3195/2015. (X. 14.) AB határozat, Indokolás [25]}.

- [34] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben eljáró bíróságok döntései és az alkotmányjogi panaszban állított alapjogi sérelem alátámasztásaként előadott érvek vizsgálata során arra az álláspontra jutott, hogy az indítvány valójában és tartalmát tekintve nem irányul egyébre, mint a rendes bíróságok ténymegállapításainak, bizonyítás-felvételének és főként a bizonyítékok értékelésének az Alkotmánybíróság által történő felülvizsgálatára és megváltoztatására. A testület azonban ettől a fent írtak szerint következetesen tartózkodik, mivel a tényállás megállapítása, a bizonyítási eljárás lefolytatása, a bizonyítékok – ezek körében a felek nyilatkozatainak – értékelése, minősítése és mindezekből az ügy eldöntéséhez szükséges következtetések levonása a rendes bíróságok jogalkalmazói hatáskörébe tartozó kérdés, amelyet az Alkotmánybíróság erre vonatkozó hatásköre hiányban nem vonhat magához. Az Alkotmánybíróság feladata nem a tény-, illetve a jogkérdések felülvizsgálata, hanem az, hogy az Alaptörvényben foglalt garanciákból fakadó minimumot számon kérje a bíróságoktól.
- [35] Az Alkotmánybíróság a panaszban támadott bírói döntések vizsgálatának eredményeként megállapította azt is, hogy az ügyben eljáró bíróságok döntéseikben egybehangzóan és az indokolt és szükséges részletezettséggel bemutatták és indokolták, milyen tényállás, mely bizonyítékok és jogszabályi rendelkezések figyelembevételére és értékelésére alapján hozták meg határozataikat. Így az alkotmányjogi panaszban közvetlenül támadható és vizsgálható kúriai végzésben a Kúria rögzítette, mely ténymegállapításokat tart a tényálláshoz tartozónak, amelyek az elbírált cselekmény büntetőjogi megítélésébe esnek. Részletesen elemezte és vizsgálta a gondatlan emberölés megállapíthatóságának feltételeit, különös tekintettel a halálos eredménynek az indítványozó magatartásával való okozati összefüggés meglétét és az ezen magatartást átfogó gondatlanság fennálltát az eredményre vonatkozóan, ezen belül az akaratlagos mulasztás fennálltát és a szülőket terhelő kötelezettségeket az újszülött gyermekük egészségének megóvása, ellátása körében, és ezzel összefüggésben vizsgálta a szülők önrendelkezési jogának terjedelmét is. Részletesen elemezte és vizsgálta továbbá a bűncselekmény törvényi tényállásának alanyi oldalát is, majd ezt követően szintén részletesen bemutatta, hogy fentiek vizsgálatát követően milyen megfontolások, következtetések vezették a végzése rendelkező részében foglalt döntése meghozatalához és mindezt kimerítően meg is indokolta.
- [36] Az Alkotmánybíróság a fenti megállapításokkal összefüggésben rámutat arra, hogy önmagában az, hogy az indítványozó a számára hátrányos, de az egyébként részletesen és kimerítően megindokolt, a bizonyítékok mérlegelésén és értékelésén alapuló következtetések alapján a vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával hozott bírói döntések érvelését tévesnek, hibásnak, sérelmesnek, a saját álláspontjával ellentétesnek tartja és vitatja, nem alkotmányossági kérdés, és nem ad alapot a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kételyének a megállapítására.
- [37] Az Alkotmánybíróság ezért megállapította, hogy az indítvány nem teljesíti az Abtv. 29. §-ában írt alternatív feltételek egyikét sem, annak befogadására és érdemi vizsgálatára nincs lehetősége.
- [38] 5. Tekintettel arra, hogy az indítvány nem vetett fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, illetve nem mutatott rá a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre sem, az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2024. szeptember 24.

*Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró*

*Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró*

*Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró*

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2333/2022.

